

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

9 vtrum in iuramento possit dispensari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

In eodem articulo in responsione ad tertium nota quod dupliciter contingit si relaxatio iuramenti scilicet directe vel indirecte. Directe quidem fit duobus modis, aut ratione materiae, quia scilicet materia est peccati, vel tantis subditis, ut contingit in patre respectu filii, & uero respectu uxoris, & domino respectu serui, & huiusmodi aut ratione publici officii, quia scilicet spectat ad faciem, quam uultis, qui iuravit, licet possit seruare, ut contingit in iuramentis coactis. Et utraque uia utitur Ecclesia in relaxatione iuramenti. Prima quidem in distributione seu dispensatione & rerum ecclesiasticarum, & officiorum ecclesiasticorum, super quibus Papa habet plenitudinem potestatis in dispensando, seu distribuendo. Et hoc modo relaxari possunt iuramenta facta a beneficiariis de rebus Ecclesiae, disponente Papa alter de rebus illis. Et similiter iuramenta de conferendis, aut suscipiendis beneficiis, officii, aut gradibus ecclesiasticis, si relaxantur, ut plures fieri uidemus, distrahuntur iuramenta Baccalaureorum in theologia, de non suscipiendo alibi magistrum. Omnia autem horum causa est, quia haec ita sunt inferioribus potestatis, ut Papa sit magis potens super hoc dispensanda, distrahenda, committenda, inhibenda, communicanda, quam quae inferior potestas tam personalis, quam collegialis, ut nulli iniuriam faciat utendo iure suo. Item in ipso iuramento intelligitur semper superioris? exceptum, ut patet extra, de iureiurando, capitulo. Venientes. Secunda autem uia, scilicet ex publico officio, utitur Ecclesia, quandoque quidem in poenam eius, cui iuramentum erat prestitum, ut patet de relaxatione iuramenti exhibitum excommunicato. 15.

SED CONTRA est, quod uotum est maioris obligationis, quam iuramentum, ut supra dictum est: sed in uoto potest dispensari: ergo in iuramento.

RESPON. Dicendum, quod si ut supra dictum est, necessitas dispensationis tam in lege, quam in uoto, est propter hoc quod id quod in se, uel uniuersaliter consideratum est utile, & honestum, secundum aliquem particularem euentum potest esse inhonestum, & nocium, quod non potest cadere, nec sub lege, nec sub uoto. Quod autem aliquid sit inhonestum, uel nocium, repugnat his quae debent attendi in iuramento. Nam si sit in honestum, repugnat iustitiae: si sit nocium, repugnat iudicio: & ideo pari ratione etiam in iuramento dispensari potest.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod dispensatio quae fit in iuramento, non se extendit ad hoc, quod aliquid contra iuramentum fiat. Hoc enim est impossibile, cum obseruatio iuramenti cadat sub precepto diuino, quod est dispensabile: sed ad hoc se extendit dispensatio iuramenti, ut id quod sub iuramento cadebat, sub iuramento non cadat, quasi non existens debita materia iuramenti, sicut & de uoto supra diximus. Materia autem iuramenti astrictorii, quod est de praeterito, uel praesenti, in quandam necessitatem iam transit, & immutabilis facta est: & ideo dispensatio non referretur ad materiam, sed referretur ad ipsum actum iuramenti. Unde talis dispensatio directe esset contra preceptum diuinum: sed materia iuramenti promissorii est aliquid futurum quod uariari potest, ita scilicet quod in aliquo euentu potest esse illicitum, & nocium, & per consequens non esse debita materia iuramenti: & ideo dispensari potest in iuramento promissorio, quia talis dispensatio respicit materiam iuramenti, & non contrariatur precepto diuino de iuramenti obseruatione.

AD SECUNDUM Dicendum, quod homo potest alteri promittere aliquid sub iuramento dupliciter. Uno modo, quando promittit aliquid pertinens ad utilitatem ipsius, puta, si sub iuramento promittat se seruiturum ei, uel pecuniam daturum, & a tali promissione potest absoluere ille, cui promissio facta est. Intelligitur enim iam ei soluisse promissum, quando facit de eo secundum eius utilitatem. Alio modo,

A promittit aliquis alteri, quod pertinet ad honorem Dei, uel utilitatem aliorum, puta, si aliquis sub iuramento promittat alicui se intraturum religionem, uel aliquid operis pietatis facturum: & tunc ille, cui promittitur, non potest absoluere promittentem, quia promissio non est facta ei principaliter, sed Deo: nisi forte sit interposita conditio, ratione cuius possit. si illi uidebitur cui promittitur, uel aliquid aliud tale.

AD TERTIUM dicendum, quod quandoque illud quod cadit sub iuramento promissorio, est manifeste repugnans iustitiae, uel quia est peccatum, sicut cum aliquis iurat se facturum homicidium: uel quia est maioris boni impeditum, sicut cum aliquis iurat se non intraturum religionem. Et tale iuramentum dispensatione non indiget: sed in primo casu tenetur aliquis tale iuramentum non seruare: in secundo autem casu licitum est & seruare, & non seruare, ut supra dictum est. Quandoque uero aliquid sub iuramento promittitur, de quo dubium est, utrum sit licitum uel illicitum, proficuum uel nocium aut simpliciter, aut in aliquo casu: & in hoc potest quilibet episcopus dispensare. Quandoque uero sub iuramento promittitur aliquid, quod est manifeste licitum, & utile. Et in tali iuramento non uidetur habere locum dispensatio, uel commutatio, nisi aliquid melius occurrat ad commune utilitatem faciendum: quod maxime uidetur pertinere ad potestatem Papae, qui habet eam uniuersalis Ecclesiae: uel etiam absoluta relaxatio, quod et ad Papam pertinet in omnibus generatim, quae ad dispensationem rerum ecclesiasticarum pertinent, super quas habet plenitudinem potestatis. Sicut & ad unumquodque pertinet irritare iuramentum, quod a sibi subditis factum est, circa ea quae eius potestati subduntur: sicut pater potest irritare iuramentum puellae, & uir uxoris, ut dicitur Nu. 30. sicut & supra de uoto dictum est.

quod 6.ca. Nos sanctorum, & cap. iuratos. Quandoque uero, & in penam, & in odium humanae sceleris, ut fit in relaxatione iuramentorum coactorum, ut patet extra de iureiurando. Si uero. Quandoque uero propter bonum publicum. Sed hic opus est sale, ne cuiquam fiat praedictum. Indirecte autem relaxantur ab Ecclesia iuramenta ex naturali sequela, ut si deponit episcopus, ex naturali sequela oes iuramenta astricta, illi quatenus episcopo, non tenentur ei amplius. Et similiter si remouet statuta alicuius religionis, uel collegii ex naturali sequela non tenentur qui nouerunt, aut iurauerunt seruare statuta: quia non sunt amplius statuta. Et similiter si priuat iuste regem regno, omnes qui illi personae iurauerunt se futuros illum in regno, non tenentur amplius: quia ex hoc ipso, quod iudicatus iuste est indignus regno, nullus tenetur eum amplius seruire in eodem. Cōsueuit tamen ut uideatur, Ecclesia & quando directe, & quando indirecte relaxat iuramentum, mentionem facere de talis uinculi relaxatione, ut ex scientia potestatem habentis, intelligatur procedere relaxatio, ne superio opponatur. Et de uotis & iuramentis pro nunc dicta sufficiant, & pro tota hac quaestione 89

Ar. 7. ai. 2.
D. 799.

Super

q. procedē.
ar. 8. & 9.

ARTICVLVS X.

Utrum iuramentum impediatur per aliquam conditionem personae, uel temporis.

AD DECIMUM sic proceditur. Videtur, quod iuramentum non impediatur per aliquam conditionem personae, uel temporis. Iuramentum enim ad confirmationem inducitur, ut patet per Apostolum ad Hebraeos 6. sed cuiuslibet conuenit confirmare dictum suum, & quolibet tempore. ergo uidetur quod iuramentum non impediatur per aliquam conditionem.

3. dist. 39. in expo. lit.